

Nazwa zajęć:	Filozofia przyrody	ECTS	2
Nazwa zajęć w j. angielskim:	Philosophy of nature		
Zajęcia dla kierunku studiów:	Biologia		

Język wykładowy: polski		Poziom studiów: I	
Forma studiów: ☒ stacjonarne ☐ niestacjonarne	Status zajęć: ☒ humanistyczno-społeczne ☐ obowiązkowe ☒ do wyboru	Numer semestru: 1	☒ semestr zimowy ☐ semestr letni
Rok akademicki, od którego obowiązuje opis (rocznik):		2019/2020	Numer katalogowy: ROL-B-1S-01Z-9_19

Koordinator zajęć:	Dr Paweł Pasieka		
Prowadzący zajęcia:	Dr Paweł Pasieka		
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk Socjologicznych i Pedagogiki, Katedra Pedagogiki		
Jednostka zlecająca:	Wydział Rolnictwa i Biologii		
Założenia, cele i opis zajęć:	<p>Cel: Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z powstałymi na przestrzeni dziejów filozoficznymi koncepcjami przyrody. Główne zadanie polega na zrekonstruowaniu filozoficznych idei leżących u podstaw koncepcji Wielkiego Łańcucha Bytów (zwłaszcza w jego wersji Kreacjonistycznej i "Inteligentnego Projektu"), a także Darwinowskiej i postdarwinowskich koncepcji ewolucji. Szczególny nacisk zostanie położony a przekazanie wiadomości dotyczących współczesnych debat dotyczących filozoficznych zagadnień biologii ewolucyjnej takich, jak: rozumienie pojęcia dostosowania, użycie pojęcia prawdopodobieństwa w teorii ewolucji, odpowiedzi na pytanie o to, co jest jednostką doboru naturalnego, a także związane z tą kwestią zagadnienia "ewolucyjnego altruizmu".</p> <p>Zakres wykładów: Filozofia przyrody – przedmiot, zagadnienia i podstawowe pojęcia. Wczesnogreckie pojęcie natury – physis, bios, zoe. Koncepcje jońskich filozofów przyrody. Zoogonia Anaksymandra i Empedoklesa. Platońska teoria idei. Substancjalistyczna koncepcja gatunku i jej konsekwencje dla poznania przyrody. Zasada pełni – wkład Platona do powstania koncepcji Wielkiego Łańcucha Bytu. Arystotelesowska koncepcja substancji i nauka o czterech "początkach" (przyczynach) istnienia rzeczy. Problem istnienia przyczyn celowych – telologiczna wizja istnień bytów przyrodniczych. Spór Arystotelesa z Teofrastem, głosicielem koncepcji doboru naturalnego. Zasada ciągłości – wkład Arystotelesa do powstania koncepcji Wielkiego Łańcucha Bytu. Koncepcje natury w średniowieczu. Św. Augustyn i usymbolicznienie świata przyrody: średniowieczne bestiariusze jako przewodniki po alegorycznej zoologii. Średniowieczna wykładnia koncepcji Wielkiego Łańcucha Bytu – świat jako celowościowy projekt Stwórcy. Kartezjańska filozofia przyrody. Zasady i prawa poznania: intuicja i intelektualna i dedukcja. Świat jako mechanizm. Biologiczne koncepcje Kartezjusza. Zwrot empirystyczny w filozofii i powstanie metod eksperymentalnych w nauce XVII i XVIII w. Modyfikacja koncepcji Wielkiego Łańcucha Bytu przez G. Cuviera. Teologia naturalna i argumenty W. Paleya uzasadniające koncepcję Inteligentnego Projektu. Teoria doboru naturalnego Darwina. XIX w. Interpretacje teorii ewolucji – rywalizacja, przystosowanie wedle koncepcji darwinizmu społecznego. Darwinizm antropiczny A. R. Wallace'a. Spory między fizykalistami i witalistami. Analiza stanowiska organicystów. Krytyka teorii ewolucji: zarzut tautologiczności teorii, braku możliwości przewidywania. Filozoficzna analiza terminu dostosowanie (fitness), kwestia przeżywalności i rozrodczości organizmów. Analiza dostosowania w kategoriach teorii prawdopodobieństwa. Interpretacja prawdopodobieństwa w kategoriach dyspozycji (inklinacji) i jej krytyka. Spory o istnienie przyczyn celowościowych, teleonomia Pittendrigh'a, bricolage ewolucji. Problem określenia jednostek doboru naturalnego. Jednostki, gatunki, czy inne poziomy organizacji (np. geny) odnoszą korzyść ewolucyjną. Adaptacjonizm. Problem określenia roli i "siły" doboru naturalnego. Kwestia optymalizacji zmian.</p>		
Formy dydaktyczne, liczba godzin:	W – wykład, liczba godzin 30		
Metody dydaktyczne:	Analiza i interpretacja tekstów źródłowych, rozwiązanie problemu, studium przypadku.		
Wymagania formalne i założenia wstępne:			
Efekty uczenia się:	<p>Wiedza:</p> <p>W1 – mechanizmy i koncepcje ewolucji organizmów</p> <p>W2 - fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji związane z naukami biologicznymi</p>	<p>Umiejętności:</p> <p>U1 – ocenić wyniki badań i zaproponować ich pozabiologiczne i ekonomiczne aspekty</p> <p>U2 – analizować uzyskane wyniki i wyciągać z nich wnioski</p>	<p>Kompetencje:</p> <p>K1 - prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu</p>
Sposób weryfikacji efektów uczenia się:	W1, W2, K1 – test komputerowy U1, U2 – kolokwium na zajęciach ćwiczeniowych W1, U1, U2 – grupowy projekt		
Forma dokumentacji osiągniętych efektów uczenia się:	Praca pisemna.		
Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową:	Egzamin z części wykładowej 80%; aktywność na zajęciach 20%.		

Miejsce realizacji zajęć:	Wykłady – sala dydaktyczna.
Literatura podstawowa i uzupełniająca: Literatura podstawowa: 1. A.O. Lovejoy, <i>Wielki łańcuch Bytu: studium z dziejów idei</i> , Wydawnictwo KR, Warszawa 1999. 2. E. Sober, <i>Philosophy of biology</i> , Westview Press, 2000. 3. E. Mayr, <i>To jest biologia: nauka o świecie ożywionym</i> , Prószyński i S-ka, Warszawa 2002. 4. F. Ayala, <i>Dar Karola Darwina dla nauki i religii</i> , Wydawnictwo UW, Warszawa 2007. 5. A. Bednarczyk, <i>Studia z dziejów idei naukowych. Biologia XVII-XIX</i> , Wydawnictwo UW, Warszawa 2007. 6. F. Jacob, <i>Gra możliwości: eseje o różnorodności życia</i> , PIW, Warszawa 1987. 7. G. Ch. Williams, <i>Świąteczko mydliczki</i> , CIS, Warszawa 1997 Inna zalecana literatura. 1. D. Dennett, <i>Darwin's dangerous idea: evolution and the meanings of life</i> , New York 1996. 2. S. J. Gould, <i>Niewczesny pogrzeb Darwina: wybrane eseje</i> , Warszawa 1991. 3. S. J. Gould, <i>Skąły wieków: nauka i religia w pełni życia</i> , Poznań 2002. 4. R. Dawkins, <i>Fenotyp rozszerzony: dalekosiężny gen</i> , Warszawa 2003 5. A. Plantinga, D. Dennett, <i>Nauka i religia: czy można je pogodzić?</i> Kraków 2014.	
UWAGI inne godziny kontaktowe nie ujęte w pensum (konsultacje, egzaminy.....), liczba godzin: 10	

Wskaźniki ilościowe charakteryzujące moduł/przedmiot:

Szacunkowa sumaryczna liczba godzin pracy studenta (kontaktowych i pracy własnej) niezbędna dla osiągnięcia zakładanych dla zajęć efektów uczenia się - na tej podstawie należy wypełnić pole ECTS:	50
Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia:	1,2 ECTS

Tabela zgodności kierunkowych efektów uczenia się z efektami przedmiotu:

kategoria efektu	Efektory uczenia się dla zajęć:	Odniesienie do efektów dla programu studiów dla kierunku	Oddziaływanie zajęć na efekt kierunkowy ^{*)}
Wiedza – W1	mechanizmy i koncepcje ewolucji organizmów	K_W08	2
Wiedza – W2	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji związane z naukami biologicznymi	K_W10	2
Umiejętności – U1	ocenić wyniki badań i zaproponować ich pozabiologiczne i ekonomiczne aspekty	K_U05	2
Umiejętności – U2	analizować uzyskane wyniki i wyciągać z nich wnioski	K_U04	2
Kompetencje – K1	prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	K_K02	1

*)

3 – zaawansowany i szczegółowy,

2 – znaczący,

1 – podstawowy,